

Peršolja. V svoji planinski izobrazbi (alpinistični inštruktor) sem ta del planinske vzgoje nekako izpustil in čeprav sem na mladinske vodnike vedno gledal nekoliko zviška, sem vendarle sprejel povabilo.

Kljub temu, da sem na tečaj prišel kot inštruktor, sem kaj kmalu spoznal, da mi manjka precej gorniškega znanja. Občutek za skupino, dobra priprava ture mi kot alpinistu doslej nista bila preveč znana pojma, poleg tega pa me je presenetilo, kako nekateri tečajniki dobro poznajo gorsko naravo in druga (vsaj glede varnosti) manj pomembna znanja. Vsa ta spoznanja in zanimive neformalne razprave o gorniški tematiki so me napeljale na spoznanje, kako slaba povezanost in kakšno nerazumevanje obstajata med posameznimi skupinami gornikov. Planinci, mladinski vodniki, alpinisti, gorski reševalci, gorski vodniki so postali vse preveč zaprti krogi ali skupine gornikov.

Ne vidim ovir, zakaj ne bi, na primer, v alpinistični šoli sodeloval kakšen sposoben mladinski vodnik, vsaj v znanjih, kot so vodenje in priprava skupinskih tur ali poznavanje gorske narave. Obratno pa bi lahko mladinski odseki ali člani planinskih društev povabili alpiniste, da bi jih praktično ali teoretično seznanjali z osnovnimi tehničnimi znanji in jih tudi redno obnavljali. Še bolj aktivni pa bi morali biti gorski reševalci in gorski vodniki kot »smetana« planinske izobrazbe. V praksi se pokaže, da se zna le redkokateri gornik pravilno obnašati ob nesreči ali ob morebitnem reševanju, kar je posledica pomanjkljivega poznavanja GRS. Se je že kdaj zgodilo, da bi PD organiziralo predavanje o GRS in nanj povabilo pravega reševalca?

Takih možnih kombinacij je še veliko, a ker je zgodovinska lastnost Slovencev vsesplošna medsebojna skreganost, je kaj malo možnosti, da se jih vsaj manjši del uresniči. Na srečo obstajajo posamezniki, ki presegajo obstoječe stanje in se po svojih močeh trudijo za boljše sodelovanje med gorniki; vsaj nekaj takih sem imel priložnost spoznati na tečaju (**Boris Mlekuž, Borut Peršolja, Milan Jazbec**) in verjamem, da jih je - bolj ali manj opaznih - še dosti.

Če se povrnem k tečaju za mladinske planinske vodnike: kljub nekaterim manjšim pomanjkljivostim je zelo primerna oblika izobraževanja in nudi tečajnikom izredno široka znanja, ki presegajo omejenost gorniških skupin in bi ga priporočil marsikateremu alpinistu ali inštruktorju. Poleg lepih tur (če odmislim dolge dostope po travnatem svetu) in predavanj smo imeli tudi nekaj družabnih večerov ob tabornem ognju, ki so zelo lepo uspeli. Alkohol je bil vse dni razen zadnjega prepovedan. Vsi, inštruktorji in tečajniki, smo dokazali, da se dá odlično zabavati tudi brez tega. Smo lahko vzor drugim gornikom?

Rok Kralj

iz planinske literature

Vodnik po Kamniških in Savinjskih Alpah

Planinska založba pri PZS je izdala kot 130. publikacijo planinski vodnik »Kamniške in Savinjske Alpe« izpod peresa znanega pisca **Petra Ficka**, ki je to delo že četrtič opravil. Vodnik je enake oblike kot vodnik po Julijskih Alpah. Uredil ga je **Ciril Velkovrh**, predgovor je napisal **Gregor Klančnik**. V vodniku so natisnjene perorisbe **Antona Rojca** in nekaj fotografij različnih avtorjev. Na zadnji strani je grebenska skica skupin gorá **Marjana Smrekarja** z mrežo in številkami kart, ki so v Atlasu Slovenije. Vodnik je posvečen stoletnici SPD, izšel pa je tudi ob 90-letnici drugega vodnika, Savinjske planine, ki ga je založil šempetrski trgovec **A. Cvenkel**. Tako zasnovani planinski vodniki naše planinske založbe so temeljni domoznanski vodniki in učbeniki po našem neposeljenem, občasno ali pa izredno redko obljudenem svetu. In morda prav zato je čedalje več obiskovalcev, ki si žele miru in šepetanja tišine.

Vodnik razdeli gorstvo v 10 skupin in za vsako so zapisani osnovni podatki, ki jih obiskovalec potrebuje za vzpon na goro, do postojanke, za prehod iz ene na drugo ali kar na sam vrh. Pri opisu je upoštevana kategorizacija označenih planinskih poti. V uvodnem delu je zapisano marsikaj o gorstvu, njegovi sestavi, podnebjju, živalstvu, kulturno-zgodovinske značilnosti, pa planincu na pot, odveč je verjetno zapis o mejnem pasu, ki ga naš Zakon o nadzoru državne meje (Ur. l. RS, št. 1-11/91) ne pozna več. Zato sta na novo zapisana dostopa na Matkovo kopo in Pavličeve stene.

Nato se začno opisi dostopov - dolin z izhodišči. Ta izhodišča so danes več ali manj avtobusna postajališča, le nekaj je železniških, ki bi jih bilo vredno zapisati v popolnejšo informacijo. Na primer Volog, 380 m, za Menino (št. 260), Zajasovnik, kjer je mnogo več avtobusov in je le pol ure daleč po novo označeni poti čez Strmec v Motnik. Pri Konfinarju je Turistično društvo Motnik že davno postavilo tablo, ko še ni bilo avtobusnega postajališča in viadukta Babe, z zapisom: Motnik 30 min, Menina planina 3 h, Gornji Grad 5 h. Prej je stal avtobus le na Vranskem in Trojanah. Tudi s Trojan je možen dostop po rumeno rdečih markacijah čez Motnik na Čreto ali pod Jeseničnikom po TV na Menino (št. 264). Je tudi novo železniško postajališče Florjan (št. 319,335) v bližini Rotovnikove jame.

V krajinskem parku Logarski dolini se je marsikaj spremenilo (ni več gostišča Logarjevih sester, nasproti je Žohar; na kraju planinskega

doma gradijo nov hotel; pri Domu planincev je končno spomenik dvema možema), Gornji Grad je dobil »mestne« ulice, saj je bil leta 1928 proglašen za mesto. Tudi podatki za vodo so v sedanjih časih vprašljivi. Celo pri sv. Joštu je presahnila. Mlakuža pod Komnom je imela enak vodostaj in Dunajska bajta iz leta 1899 je dobila gozdno cesto. Samotna hoja po dobri stezi iz Kramarice na Hlipovec se splača.

Vodnik smo končno dobili, čeprav smo v Založniškem odboru o tem dolgo mleli, pa vendarle mnogo manj kot o vodniku za Primorsko, Notranjsko, Dolenjsko in še druge planinsko neopisane dele države, s katerimi pa še sedaj ni nič. Vodnik je bogato sporočilo obiskovalcu, saj mu ponuja vrsto zanimivih dragocenih informacij, sporočil in tudi opozoril. Z marsikaterega vrha bo spoznal opisani obzor, pa tudi s posameznih točk s poti. Na razgledno točko so postavili Žovneški grad, s katerega razvalin je sedaj razgled, ko so okrog posekali grmovje. Je kot neobvezna točka Savinjske planinske poti. »Zato so z njega že odnesli žig in uničili skrinjico.«

Tako je zapisal poznavalec te doline **Milan Natek**. V oceni je še zapisal: »Fickov vodnik po Kamniško-Savinjskih Alpah je dragoceno pričevanje o naših - slovenskih severnih Alpah. V njem je raziskana prvinska, pristna in neodtujena človekova povezanost z goro in njenim svetom.«

Zato ga bomo s pridom uporabljali pri hoji po naših Grintovcih.

Božo Jordan

Priročnik za klatenje po gorah

Vanja Kožuh in **Iztok Turk** sta avtorja privlačne, drobne publikacije pod naslovom »Priročnik za klatenje po gorah«, ki ga je ob stoti obletnici slovenske planinske organizacije v začetku letošnjega septembra založilo in izdalo Planinsko društvo RTV Slovenija.

»Napisala nisva nič takega, kar že ne bi bilo napisano,« sta v uvodnem razmišljanju o namenu knjižice skromno poudarila sestavljalca priročnika. »Poskušala pa sva slediti novim odkritjem na področju opreme, materialov in tehnik. Zbrala sva najpomembnejše stvari in jih primerno oklestila. Začela sva z osnovami planinstva, končala pa tam, kjer se stakneta planinstvo oziroma gornišтво in alpinizem.«

Na 70 straneh brošurice žepnega formata je mogoče najti dolgo vrsto zanimivih podatkov in koristnih navodil, ki naj bi obiskovalcu našega sredogorja, pa tudi vrhov nad gozdno mejo olajšali priprave na turo, zagotavljali varno hojo in omogočili prijetna doživetja. V trinajst poglavij sta pisca besedila pregledno strnila okvirne podatke o slovenskih pogorjih, o poteh in planinskih postojankah, o rastlinskem in živalskem svetu, vremenu in orientaciji, posebno

skrbno pa sta opisala nevarnosti v gorah in spregovorila o ukrepanju ob gorskih nesrečah.

Razumljivo je, da priročnik govori tudi o tem, kako se moramo pripraviti na turo, kaj izbrati od potrebne opreme in vzeti s seboj za primerno prehrano, ne manjka pa tudi zgoščeno navodilo za postavitve morebitnega bivaka.

»Priročnik smo natisnili v lastni hiši, v tiskarni RTV Slovenija, kot brošuro za interno uporabo. Zato tudi ni v prosti prodaji, kajti namenili smo ga našim mladim članom,« je ob predstavljanju knjižice povedal **Tone Jarc**, predsednik društva. »Seveda pa ga ob različnih priložnostih z veseljem poklanjamo tudi drugim ljubiteljem naših gora, saj tako vsebinsko kot oblikovno močno presega prvotno zasnovano.«

Končno ne gre prezreti tudi vzgojnega pomena brošure, kar se kot nekakšna rdeča nit vleče skozi celotno besedilo. Avtorja sta namreč že na prvih straneh zapisala misel: »Zavedati se moramo, da smo v gorah samo gostje.«

Mojmir Tozon (Delo)

društvene novice

»V tem znamenju boš zmagal« ali 75 let Avgusta Delavca

Takole gre naš petinsedemdesetletnik na Glockner:

Vstane ob enih (če je šel sploh spat), ob dveh se odpelje iz Mojstrane, prepleza Stüdlgrat in prvo okrepčilo dobi (dobi, ker si ga v navezi s

